

Viaplana, Joaquim; Maria-Rosa Lloret, Maria-Pilar Perea i Esteve Clua (2007):
COD. Corpus Oral Dialectal. Barcelona: Promociones y Publicaciones
Universitarias (PPU). [CD-ROM]
ISBN: 978-84-477-0990-8

Presentació

Aquest document conté el text Presentació, una introducció al CD del Corpus Oral Dialectal (COD). El COD és un component del Corpus de Català Contemporani de la Universitat de Barcelona (CCCUB), un arxiu de corpus de llengua catalana oral contemporània que ha estat confegit pel grup de recerca Grup d'Estudi de la Variació (GEV) amb la finalitat de contribuir a l'estudi de la variació dialectal, social i funcional en la llengua catalana.

Aquest i altres materials del CCCUB són accessibles directament al Dipòsit Digital de la UB (<http://diposit.ub.edu>) o a través del web del CCUB (<http://www.ub.edu/ccub>).

Aquesta obra està subjecta a la llicència de:
Reconeixement–NoComercial–SenseObraDerivada

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/es/deed.ca>

Presentació

Des de l'any 1991 el Departament de Filologia Catalana de la Universitat de Barcelona ha compilat i sistematitzat en bases de dades un *Corpus Oral Dialectal* (COD) del català contemporani. El corpus consta de materials fonètics i morfològics obtinguts a partir d'un qüestionari d'uns 600 ítems i d'un conjunt de textos espontanis. Les enquestes es van realitzar a cada cap de comarca —o equivalent— del domini lingüístic del català a informants d'una franja mitjana d'edat, que tenien entre 30 i 45 anys en el moment en què es van fer les enquestes (entre 1994 i 1996). Els informants d'aquesta franja d'edat complien, a més, la condició de no haver estat escolaritzats en català. Així mateix, havien de pertànyer a la classe social mitjana i no haver cursat estudis superiors ni llargues estades fora del seu lloc d'origen. Els criteris utilitzats per a la selecció de localitats i d'informants es deu a la voluntat de compilar un corpus dialectal diferent dels que ja existeixen per al català en l'àmbit de la geolingüística tradicional (cf. *Atlas del Domini Lingüístic del Català*, dirigit per Joan Veny i Lídia Pons); un corpus que recollís informació sobre l'estat actual de la llengua i les perspectives de futur.

En aquest CD-ROM apleguem els resultats obtinguts a partir del qüestionari en forma de bases de dades (© Microsoft Access), cadascuna de les quals té una estructura adaptada al contingut: aspectes fonètics rellevants, morfologia verbal regular, clítics pronominals, articles, possessius, pronoms personals forts, demostratius i locatius. Apte per a usos docents, aquest CD-ROM és també una bona eina per a la recerca dialectal.

El projecte s'ha desenvolupat al llarg dels anys en el marc de diferents ajuts atorgats pel *Ministerio de Educación y Ciencia* (PB90-0505, PB94-0951, PB97-0889, BFF2001-3798 i HUM2004-01504, aquest darrer amb el suport addicional del FEDER, *Fondo Europeo de Desarrollo Regional*), dels quals els editors d'aquestes dades han format part des de l'inici.

La primera fase de disseny del projecte es dugué a terme en el marc del projecte PB90-0505 ("La variación en el lenguaje. El catalán actual"), dirigit per Antoni M. Badia i Margarit. En aquesta etapa es va confeccionar el qüestionari, es van seleccionar les localitats i el

perfil dels informants, i es van dur a terme algunes proves pilot d'enquestes per millorar el qüestionari. En el marc del projecte PB94-0951 ("La variación en el lenguaje. El catalán actual"), dirigit per Joaquim Viaplana, es van realitzar la totalitat de les enquestes, es va transcriure part dels materials i es van començar a sistematitzar les dades del qüestionari en forma de bases de dades. En el marc del projecte PB97-0889 ("La variación en el lenguaje. El catalán actual"), dirigit també per Joaquim Viaplana i Lleonart, es van acabar de transcriure les dades del qüestionari, es va prosseguir la creació de bases de dades interrelacionades i es van començar a transcriure alguns textos espontanis.¹ En el marc del projecte BFF2001-3798 ("Análisis e interpretación de la variación lingüística dialectal del catalán a partir de la explotación de un corpus oral"), dirigit per Joaquim Viaplana, es van acabar les bases de dades i es va dur a terme una primera revisió completa d'aquests materials corresponents al qüestionari per a la seva futura publicació. Paral·lelament es van continuar transcrivint els textos espontanis i es van publicar alguns d'aquests textos amb finalitats principalment docents.² Finalment, en el marc del projecte actual en què es publiquen les dades del qüestionari, HUM2004-01504 ("Explotación de un corpus oral dialectal: análisis de la variación lingüística y desarrollo de aplicaciones informáticas para la transcripción automatizada"), dirigit per Maria-Rosa Lloret, s'ha dut a terme una segona revisió completa de les dades i s'han acabat d'homogeneïtzar les bases de dades per a la present publicació. També s'han continuat transcrivint els textos espontanis.³

Els projectes susdits han comptat amb el suport addicional de la Generalitat de Catalunya mitjançant els ajuts atorgats com a Grup de Recerca Consolidat, "Grup d'estudi de la

¹ Per obtenir una visió completa del projecte en aquesta fase, es poden consultar els dos articles següents: Alturo, Núria, Emili Boix i Maria Pilar Perea (2002), "*Corpus de Català Contemporani de la Universitat de Barcelona. A General Presentation*", dins Pusch, C. D. i W. Raible (ed.), *Romanistische Korpuslingistik*, p. 155-170, Gunter Narr Verlag, Tübingen; Lloret, Maria-Rosa i M. Pilar Perea (2002), "A Report on the *Corpus Oral Dialectal del Català Actual (COD)*", *Dialectologia et Geolinguística* 10, p. 59-76.

² Viaplana, Joaquim i Maria Pilar Perea (ed.) (2003), *Textos orals dialectals del català sincronitzats. Una selecció* [amb CD-ROM], PPU, Barcelona.

³ Per obtenir una visió completa del projecte en aquesta fase, es pot consultar l'article següent: Clua, Esteve i Maria-Rosa Lloret (2006), "New tendencies in geographical dialectology. The Catalan *Corpus Oral Dialectal (COD)*", dins Montreuil, Jean-Pierre (ed.), *New Perspectives on Romance Linguistics. Volume II: Phonetics, Phonology and Dialectology*, p. 31-45, John Benjamins, Amsterdam/Philadelphia.

variació (GEV)”, des de 1995 (1995SGR-00292, 1996SGR-104, 1998SGR-0004, 12000SGR-00001, 2001SGR-00004 i 2005SGR-01046), dirigit per Joaquim Viaplana.⁴

En la transcripció de les dades, hi han participat també Clàudia Pons (1999-2002), com a becària FPI en el marc del projecte PB97-0889; Pere Grimalt (2001-2004), Elisenda Campmany (2003-2006) i Laia Querol, com a becaris FPI en el marc del projecte BFF2001-3798; i Laia Rosàs (2004-2007), com a becària FPI en el marc del projecte HUM2004-01504. També hi han col·laborat puntualment David Esplugas, Marc Esplugas i Esteve Valls.

Confiam que aquesta publicació potenciï el camp de recerca relacionat amb la dialectologia, la fonètica, la fonologia i la morfologia flexiva en el nostre país. Així mateix, esperem que desperti l'interès per la nostra llengua a estudiosos estrangers que es dediquen a investigar en aquests àmbits.

Barcelona, octubre de 2006

Joaquim Viaplana

Maria-Rosa Lloret

Maria Pilar Perea

Universitat de Barcelona

Esteve Clua

Universitat Pompeu Fabra

<<http://www.ub.edu/lincat>>

⁴ Per a més informació sobre el projecte HUM2004-01504, es pot consultar la pàgina <<http://www.ub.edu/lincat>>, i sobre el Grup de Recerca Consolidat, <<http://www.ub.edu/filcat>> (pestanyes de Recerca > Lingüística).